

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/37/2016
Identifikačné číslo spisu:	1512219296
Dátum vydania rozhodnutia:	23.08.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1512219296.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Prieceľovej a členiek senátu JUDr. Viery Pepelovej a JUDr. Gabriely Mederovej v spore navrhovateľa: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, zast. SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, Bratislava, IČO: 36 853 186, konajúca prostredníctvom svojho konateľa, advokáta JUDr. Františka Sedláčka, PhD., LL.M., proti odporcom: 1/ R. P., nar. XX. I. XXXX, bytom U. X, T., 2/ H. P., nar. XX. J. XXXX, bytom U. X, T., 3/ S. P., nar. XX. I. XXXX, bytom U. X, T., všetci zast. Consilior Iuris s.r.o., so sídlom Radlinského 51, Bratislava, IČO: 47 231 157, konajúca prostredníctvom konateľa, advokáta JUDr. Michala Kemku, 4/ C. P., nar. XX. I. XXXX, bytom T. XX, T., zast. JUDr. Vierou Kličovou, so sídlom Budovateľská 27, Bratislava, o zaplatenie 18 135,21 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 50C/222/2012, na dovolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/129/2015-320 z 20. januára 2016, právoplatný 29. februára 2016, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/129/2015-320 z 20. januára 2016 m e n í tak, že rozsudok Okresného súdu Bratislava V č. k. 50C/222/2012-263 z 9. septembra 2014 p o t v r d z u j e.
- II. Navrhovateľ m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V ako súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 50C/222/2012-263 zo dňa 09.09.2014 uložil odporcovi v1. rade povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 5.434,11 Eur s úrokom z omeškania vo výške 13,50 % ročne zo sumy 4.817,55 Eur od 01.05.2011 do zaplatenia, nie však viac ako 31.142,54 Eur; odporkyni v 2. rade uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 4.202,05 eur s úrokom z omeškania vo výške 13,50 % ročne zo sumy 3.725,27 Eur od 01.05.2011 do zaplatenia, nie však viac ako 24.081,65 Eur; odporkyni v 3. rade uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 4.202,05 Eur s úrokom z omeškania vo výške 13,50 % ročne zo sumy 3.725,27 Eur od 01.05.2011 do zaplatenia, nie však viac ako 24.081,65 Eur a odporkyni v 4. rade uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 4.297,-Eur s úrokom z omeškania vo výške 13,50 % ročne zo sumy 3.809,45 Eur od 01.05.2011 do zaplatenia, nie však viac ako 24.625,76 Eur, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súd konanie voči odporcovi v 1.

rade o zaplatenie 13,50 % úroku z omeškania ročne zo sumy 616,56 Eur od 01.05.2011 do zaplatenia, nie však viac ako 31.142,54 Eur zastavil. Rovnako zastavil konanie voči odporkyni v 2. rade o zaplatenie 13,50 % úroku z omeškania ročne zo sumy 476,78 Eur od 01.05.2011 do zaplatenia, nie však viac ako 24.081,65 Eur zastavil; taktiež zastavil konanie voči odporkyni v 3. rade o zaplatenie 13,50 % úroku z omeškania ročne zo sumy 476,78 Eur od 01.05.2011 do zaplatenia, nie však viac ako 24.081,65 Eur, ako aj konanie voči odporkyni v 4. rade o zaplatenie 13,50 % úroku z omeškania ročne zo sumy 487,55 Eur od 01.05.2011 do zaplatenia, nie však viac ako 24.625,76 Eur zastavil. Odporcovi v 1. rade uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 1.847,01 Eur, odporkyni v 2. rade uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 1.428,28 Eur, odporkyni v 3. rade uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi trovy konania rovnako vo výške 1.428,28 Eur a odporkyni v 4. rade uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 1.460,52 Eur, všetci k rukám právneho zástupcu navrhovateľa, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Z odôvodnenia prvoinštančného rozsudku vyplýva, že navrhovateľ sa návrhom domáhal, aby súd prvej inštancie zaviazal odporcu v 1. rade povinnosťou zaplatiť navrhovateľovi sumu 5. 434,11 Eur s príslušenstvom, odporkyňu v 2. rade sumu 4.202,05 Eur s príslušenstvom, odporkyňu v 3. rade sumu 4.202,05 Eur s príslušenstvom a odporkyňu v 4. rade sumu 4.297,-Eur s príslušenstvom. Svoj návrh odôvodnil tým, že dňa 15.06.2009 uzatvoril so spoločnosťou TOMMY GREEN COMPANY, s.r.o., IČO: 36 826 391 (pôvodne GS - GlassSpecialist Czech & Slovakia, s.r.o.) zmluvu o úvere, na základe ktorej poskytol uvedenej spoločnosti kontokorentný úver vo výške 33.000,-Eur na bežnom účte, s dohodnutou úrokovou sadzbou typu floating vo výške 8,5 % ročne. Za zaplatenie poskytnutého úveru sa zaručil O. R. P., a to zmluvou o ručení č. 404 023 1805 zo dňa 15.06.2009. V zmysle zmluvy o úvere sa spoločnosť zaviazala splatiť poskytnutý úver priebežne, kreditnými obratmi na účte, pričom ako deň konečnej splatnosti úveru bol zmluvnými stranami dohodnutý deň 15.06.2010. Spoločnosť kontokorentný úver vyčerpala v celom rozsahu, avšak navrhovateľovi poskytnuté finančné prostriedky nevrátila. Ku dňu 30.04.2011 pohľadávka navrhovateľa predstavovala sumu 18.135,21 Eur. V zmysle zmluvy o úvere sa peňažný záväzok spoločnosti úročil úrokom z omeškania vo výške 13,50 % ročne. Zaplatenia peňažnej pohľadávky z úveru sa navrhovateľ domáhal v rozhodcovskom konaní. Rozhodcovským rozsudkom súd návrhu navrhovateľa proti obchodnej spoločnosti TOMMY GREEN COMPANY, s.r.o. v celom rozsahu vyhovel. Proti ručiteľovi bolo rozhodcovské konanie zastavené z dôvodu, že O. R. P. dňa 04.11.2009 zomrel. S poukazom na ust. § 470 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) sa navrhovateľ domáhal zaplatenia žalovanej pohľadávky od dedičov poručiteľa O. R. P. V konaní bola medzi účastníkmi konania sporná otázka zániku ručiteľského záväzku v prípade smrti ručiteľa. Odporcovia tvrdili, že v danom prípade smrťou ručiteľa ručiteľský záväzok zanikol, keďže počas jeho života mu povinnosť splniť zabezpečený záväzok namiesto dlžníka, nevznikla. Navrhovateľ tvrdil, že ručiteľský záväzok je konštruovaný ako záväzok akcesorický, vzniká vyhlásením ručiteľa, že uspokojí veriteľa, ak si dlžník nesplní svoj záväzok voči veriteľovi. Ručiteľský záväzok je závislý od existencie záväzku dlžníka na určité plnenie voči veriteľovi a trvá, pokiaľ trvá zabezpečený záväzok. Spoločnosť TOMMY GREEN COMPANY, s.r.o. navrhovateľom poskytnutý úver vyčerpala, k prvému čerpaniu úveru došlo za života ručiteľa, pohľadávka existovala počas života ručiteľa, ako aj v čase jeho smrti a povinnosť uspokojiť navrhovateľa prešla s poukazom na § 470 OZ na odporcov.

3. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je dôvodný. Stotožnil sa s jeho názorom, podľa ktorého ručiteľský záväzok smrťou ručiteľa nezaniká, keďže zánik ručiteľského záväzku v dôsledku smrti ručiteľa nevyplýva zo žiadneho ustanovenia Obchodného, ani Občianskeho zákonníka. Uviedol, že ručiteľský záväzok je konštruovaný ako záväzok akcesorický, vzniká vyhlásením ručiteľa, že uspokojí veriteľa, ak si dlžník nesplní svoj záväzok voči veriteľovi. Ručiteľský záväzok je závislý od existencie hlavného záväzku, teda záväzku dlžníka na určité plnenie voči veriteľovi a trvá, pokiaľ trvá zabezpečený záväzok. Ide o záväzok majetkovej povahy, smrťou ručiteľa prechádza na dedičov a nie je rozhodujúce, či dlh vznikol za života ručiteľa. Z princípu univerzálnej sukcesie vyplýva, že na dediča prechádzajú všetky povinnosti a záväzky poručiteľa, ktoré nezanikli jeho smrťou.

4. Z pripojeného dedičského spisu sp. zn. 60D/168/2009 súd prvej inštancie zistil, že čistá hodnota dedičstva predstavovala sumu 103.931,59 Eur, všeobecná hodnota dedičstva sumu 128.934,51 Eur a

dlhy poručiťa sumu 25.002,92 Eur, z čoho na každého zo štyroch dedičov pripadá dlh vo výške 6.250,73 Eur. Odporca v 1. rade nadobudol dedičstvo v hodnote 38.634,51 Eur (aktíva + 1/4 pasív) a pomer nadobudnutého dedičstva k všeobecnej hodnote dedičstva u odporcu v 1. rade je 29,964444%. Vychádzajúc z uvedeného pomeru, výška záväzku odporcu v 1. rade predstavuje ku dňu 30.04.2011 sumu 5.434,11 Eur (29,964444% z 18 135,21) a podiel odporcu v 1. rade na čistej hodnote dedičstva a zároveň maximálna výška, do ktorej zodpovedá za peňažný záväzok poručiťa ako ručiťa, predstavuje sumu 31.142,54 Eur (29,964444% zo 103 931,59). Odporkyňa v 2. rade nadobudla dedičstvo v hodnote 29.875,00 Eur (aktíva + 1/4 pasív). Pomer nadobudnutého dedičstva k všeobecnej hodnote dedičstva u odporkyne v 2. rade je 23,170677%. Vychádzajúc z uvedeného pomeru výška záväzku odporkyne v 2. rade predstavuje k 30.04.2011 sumu 4.202,05 Eur (23,170677% z 18 135,21) a podiel odporkyne v 2. rade na čistej hodnote dedičstva a zároveň maximálna výška, do ktorej zodpovedá za peňažný záväzok poručiťa ako ručiťa, predstavuje sumu 24.081,65 Eur (23,170677% zo 103 931,59). Odporkyňa v 3. rade nadobudla dedičstvo v hodnote 29.875,00 Eur (aktíva + 1/4 pasív) a pomer nadobudnutého dedičstva k všeobecnej hodnote dedičstva u odporkyne v 3. rade je 23,170677%. Vychádzajúc z uvedeného pomeru výška záväzku odporkyne v 3. rade predstavuje ku dňu 30.04.2011 sumu 4.202,05 Eur (23,170677% z 18 135,21) a podiel odporkyne v 3. rade na čistej hodnote dedičstva a zároveň maximálna výška, do ktorej zodpovedá za peňažný záväzok poručiťa ako ručiťa, predstavuje sumu 24.081,65 Eur (23,170677% zo 103 931,59). Odporkyňa v 4. rade nadobudla dedičstvo v hodnote 30.550,00 Eur (aktíva + 1/4 pasív). Pomer nadobudnutého dedičstva k všeobecnej hodnote dedičstva u odporkyne v 4. rade je 23,694199%. Vychádzajúc z uvedeného pomeru výška záväzku odporkyne v 4. rade predstavuje ku dňu 30.04.2011 sumu 4.297,-Eur (23,694199% z 18 135,21) a podiel odporkyne v 4. rade na čistej hodnote dedičstva a zároveň maximálna výška, do ktorej zodpovedá za peňažný záväzok poručiťa ako ručiťa, predstavuje sumu 24.625,76 Eur (23,170677% zo 103 931,59).

5. Súd prvej inštancie poukázaním na čl. 1 bod 1.2. zmluvy o ručení uviedol, že ručiteľský záväzok sa v prejednávanej veci vzťahoval na zabezpečenie úhrady pohľadávky zo zmluvy o úvere, spolu s príslušenstvom a súčasťami tejto pohľadávky, ktoré vznikli podľa príslušných ustanovení úverovej zmluvy. Na základe uvedeného zaviazal odporcov na zaplatenie žalovanej pohľadávky nielen v časti istiny, ale aj v časti poplatkov, ktoré si navrhovateľ uplatňoval vo výške určenej Sadzobníkom poplatkov platným v čase spoplatnenia úkonu, ako aj v časti sankčných úrokov z omeškania, na ktorých sa veriteľ a dlžník dohodli v čl. 2 bod 2.3.5. a čl. 6 bod 6.8. zmluvy o úvere. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 142 ods. 1 O. s. p..

6. Na odvolanie odporcov v 1. až 4. rade Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací, po prejednaní veci podľa § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, účinného do 30.06.2016 (ďalej len „O. s. p.“), bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p., rozsudkom č. k. 3Cob/129/2015-320 zo dňa 20.01.2016, rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 220 O. s. p. zmenil tak, že návrh zamietol (1. výrok rozsudku). Súčasne navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporcom náhradu trov konania k rukám ich právnych zástupcov, a to odporcovi v 1. rade v sume 326,-Eur a odporcom v 2., 3., a 4. rade, každému z nich, v sume 252,-Eur, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku (2., 3., 4. a 5. výrok rozsudku).

7. Poukázaním na § 546 OZ, §§ 303 a 306 Obchodného zákonníka (ďalej len „ObchZ“), § 460 OZ a § 470 ods. 1 OZ, odvolací súd po preskúmaní skutkového stavu veci konštatoval nesprávne právne posúdenie veci prvoinstančným súdom, ktorý uviedol, že ručiteľský záväzok je závislý od existencie hlavného záväzku, teda záväzku dlžníka na určité plnenie voči veriteľovi a trvá, pokiaľ trvá zabezpečený záväzok. Odvolací súd zopakoval, že zmluvu o úvere uzatvoril navrhovateľ dňa 15.06.2009 so spoločnosťou TOMMY GREEN COMPANY, s.r.o., IČO: 36 826 391 (pôvodne GS - GlassSpecialist Czech & Slovakia, s.r.o.), na základe ktorej poskytol označenej spoločnosti kontokorentný úver vo výške 33.000,-Eur na bežnom účte, s dohodnutou úrokovou sadzbou. Za zaplatenie poskytnutého úveru sa zaručil O.. R. P., a to zmluvou o ručení č. 404 023 1805 zo dňa 15.06.2009. V zmysle zmluvy o úvere sa spoločnosť zaviazala splatiť poskytnutý úver priebežne, kreditnými obratmi na účte, pričom ako deň konečnej splatnosti úveru zmluvné strany dohodli deň 15.06.2010. O.. R. P. ako ručiteľ

hlavného záväzku dňa 04.11.2009 zomrel. Odvolací súd prisvedčil názoru navrhovateľa v tom, že ručiteľský záväzok smrťou ručiteľa nezaniká a zaniká až momentom zániku hlavného záväzku. Uviedol, že so smrťou fyzickej osoby spája zákon zánik spôsobilosti na právne úkony s tým, že dedičia vstupujú do všetkých majetkovoprávných vzťahov poručiteľa okrem tých, ktoré sa svojim charakterom vzťahujú výlučne na osobu poručiteľa. Odvolací súd vyslovil názor, že na prechod práv a povinností na dedičov je nevyhnutné, aby právo alebo povinnosť existovala ku dňu smrti poručiteľa. V prípade neexistencie takéhoto práva alebo povinnosti ku dňu smrti poručiteľa, ich prechod na dedičov možný nie je, pretože ručiteľský záväzok nie je dlh, ktorý by bol spôsobilý prechodu na dedičov. V prípade ručenia je preto pre posúdenie prechodu povinnosti na dediča podstatné, aby v súlade s § 306 ObchZ boli súčasne splnené dve podmienky, a to aby dlh dlžníka voči veriteľovi bol splatný, súčasne že dlžník svoj splatný dlh voči veriteľovi nezaplatil. Keďže ručiteľ zomrel pred splatnosťou hlavného záväzku, nie je možné podľa odvolacieho súdu uvažovať o tom, že by uvedené dve podmienky mohli byť splnené. Podľa názoru odvolacieho súdu smrťou ručiteľa ručiteľský záväzok zanikol, pretože za jeho života mu nevznikla povinnosť splniť zabezpečený záväzok. Vzhľadom na uvedené odvolací súd uzavrel, že návrhom uplatnené plnenie voči dedičom ručiteľa je nedôvodné, pretože ručiteľský záväzok zanikol smrťou ručiteľa pred splatnosťou zabezpečovaného záväzku, preto nemohol prejsť na dedičov.

8. O náhrade trov prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v súlade s § 224 ods. 1, 2, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1, 2, O. s. p. tak, že priznal úspešnému odporcovi v 1. rade ich náhradu v sume 326,-Eur a odporkyniam v 2., 3. a 4. rade v sume 252,-Eur, každému z nich samostatne, ako náhradu za súdny poplatok za odpor. Iné trovy konania odporcovia v 1. až 4. rade v konaní pred súdom prvej inštalácie, ani v odvolacom konaní nevyčísľili.

9. Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 29.02.2016.

10. Proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote navrhovateľ dovolanie, dôvodnosť ktorého odôvodnil ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. tvrdiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Odvolaciemu súdu vytkol, že sa náležite nevysporiadal s jeho právnou argumentáciou a presvedčivo neodôvodnil závery, ku ktorým v rozhodnutí dospel, a to napriek tomu, že ide o otázku zásadného právneho významu.

11. Navrhovateľ v dovolaní poukázal na tú okolnosť, že so smrťou fyzickej osoby, ako objektívnou právnou skutočnosťou, spája zákon zánik jej právnej subjektivity a súčasne vznik dedičského práva konkrétneho dediča. Dedením ex lege dochádza k zmene oprávneného resp. povinného subjektu všetkých majetkovoprávných vzťahov okrem tých, ktoré sa svojim charakterom vzťahujú výlučne na osobu poručiteľa. Poukázal na princíp univerzálnej sukcesie, z ktorého vyplýva, že na dedičov prechádzajú všetky povinnosti - záväzky poručiteľa, ktoré nezanikajú jeho smrťou, pričom nie je rozhodujúce, či bol záväzok v dobe smrti poručiteľa splatný alebo nesplatný. Uviedol, že poručiteľovými dlhmi, ktoré v zmysle § 470 OZ prechádzajú na dedičov, nie sú len povinnosti, ktoré sa zakladajú na dôvodoch, ktoré nastali ešte za života poručiteľa, ale aj povinnosti (záväzky), ktoré majú svoj pôvod v právnom úkone, v protiprávnom úkone alebo v inej právnej skutočnosti, z ktorých by mal plniť svojmu veriteľovi (alebo inej oprávnenej osobe) samotný poručiteľ, keby tomu nezabránila jeho smrť (Rcz 38/2012). Je pritom právne irelevantné, kedy na základe takejto povinnosti vzniklo veriteľovi právo na plnenie, rovnako je irelevantné, či sú poručiteľove záväzky a ich rozsah známe dedičom už v čase nadobudnutia dedičstva, alebo vyjdú najavo až neskôr. Na základe uvedeného navrhovateľ tvrdí, že záväzok ručiteľa uspokojiť pohľadávku navrhovateľa, na jeho dedičov prešiel, pretože mal pôvod v právnom úkone, ktorý ručiteľ urobil pred svojou smrťou, pričom nešlo o záväzok, ktorý by sa viazal výlučne na osobu zomrelého.

12. Nesprávnosť právneho názoru odvolacieho súdu navrhovateľ vyvodzuje aj zo záveru Najvyššieho súdu Českej republiky (ďalej len „NS ČR“) judikovaného v spore vedenom pod sp. zn. 33Cdo/1017/2010, v ktorom NS ČR z hľadiska skutkového stavu prejednával obdobný spor (rozhodnutie zo dňa 23.02.2012).

13. Navrhovateľ ďalej uviedol, že spôsobilosť prechodu dlhu poručiteľa na dedičov nedeterminuje jeho splatnosť, ale výlučne jeho charakter, t. j. či ide o záväzok osobnej alebo majetkovej povahy. Smrťou poručiteľa viazanosť dedičov jeho prejavom nezaniká, ak nejde o právo alebo povinnosť spojenú výlučne s osobou zomrelého. Na dedičov tak prechádzajú všetky záväzky poručiteľa majetkovej povahy, aj ručiteľský záväzok, bez ohľadu na ich splatnosť. Zdôraznil, že ručiteľský záväzok už od svojho vzniku na základe vyhlásenia ručiteľa, je záväzkom majetkovej povahy, ktorý smrťou poručiteľa prechádza na jeho dedičov bez ohľadu na to, či bol dlžník v čase smrti ručiteľa s plnením zabezpečenej pohľadávky v omeškaní, rovnako bez ohľadu na to, či smrť nastala pred alebo až po splatnosti pohľadávky.

14. Poukázaním na odbornú literatúru (str. 4 dovolania) navrhovateľ ďalej namietol nesprávny výklad ustanovenia § 470 OZ (upravujúci rozsah zodpovednosti dedičov za dlhy, ktoré na dedičov prešli poručiteľovou smrťou) odvolacím súdom, ktorý zákonodarcom použitý výraz „dlhy“ interpretuje reštriktívne tak, že za tieto považuje iba splatné záväzky poručiteľa, ktoré bol povinný plniť veriteľovi už počas života. Navrhovateľ záväzok definuje ako právny vzťah medzi veriteľom a dlžníkom, ktorý má svoj predmet, ktorým je dlh (to čo sa má plniť) a jeho imanentnou súčasťou je určité donútenie, z ktorej definície nemožno podľa neho abstrahovať, že dlh predstavuje iba splatný záväzok.

15. Navrhovateľ ďalej tvrdí, že pokiaľ by sa akceptoval výklad dlhu tak, ako ho vyložil odvolací súd (ktorý za dlh považuje iba záväzok, ktorý je súdne vynútiteľný, t. j. nárok), potom by na dedičov vo všeobecnosti neprechádzali napr. ani záväzky hlavného dlžníka, ktorý zomrel pred splatnosťou úveru, keďže veriteľ by v čase jeho smrti nedisponoval splatnou pohľadávkou. Takýto právny záver však podľa navrhovateľa nemôže obstať a je v rozpore s platnou právnou úpravou (§ 579 ods. 1 OZ). Tvrdí ďalej, že zámerom zákonodarcu nebolo obmedziť okruh záväzkov, do ktorých dedičia smrťou poručiteľa vstupujú, iba na splatné záväzky. Pre zodpovednosť dedičov preto nie je rozhodujúce, či boli dlhy splatné alebo či ich výška bola v čase smrti poručiteľa známa.

16. Navrhovateľ si uplatnil náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania, vyčíslené na str. 5 a 6 svojho dovolania.

17. K dovolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadrili odporcovia v 1. až 3. rade, a to písomným podaním zo dňa 18.05.2016, prvoinštančnému súdu doručeným dňa 20.05.2016, v ktorom z dôvodu vecnej správnosti rozsudku navrhli dovolanie ako nedôvodné zamietnuť. Súčasne si uplatnili náhradu trov dovolacieho konania v sume 637,38 eur.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)] po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že pre dôvodnosť podaného dovolania je potrebné rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej zmeniť a ako vecne správny potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie.

19. Dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, preto dovolací súd postupoval v zmysle § 470 ods. 1, ods. 2 veta prvá C. s. p., podľa ktorých ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

20. Dovolaním ako jedným z mimoriadnych opravných prostriedkov nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu, ale možno ním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

21. V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci

samej (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), alebo rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu

alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

22. V posudzovanej veci dovolanie smeruje proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave ako súdu odvolacieho, ktorým podľa § 220 ods. 1 O. s. p. zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava V č. k. 50C/222/2012-263 zo dňa 09.09.2014 tak, že návrh (v celom rozsahu) zamietol.

23. Z ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania a uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane jeho vecného vymedzenia. Viazanosť dovolacími dôvodmi sa prejavuje tým, že dovolací súd je oprávnený preskúmať len tie skutkové a právne otázky, ktoré dovolaateľ v dovolaní namieta.

24. Dovolaateľ v predmetnom prípade v dovolaní poukazuje na existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., t. j. že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

25. Právnym posúdením veci je treba rozumieť činnosť súdu, pri ktorej tento zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu úpravu na zistený skutkový stav. Pod nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O takýto prípad ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak súd aplikoval síce správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Nesprávne právne posúdenie môže byť spôsobilým dovolacím dôvodom len vtedy, ak bolo rozhodujúce pre výrok rozhodnutia odvolacieho súdu.

26. Dovolaateľ nesprávnosť napadnutého rozhodnutia vzhliadol v nesprávnom výklade ust. § 470 OZ a nesprávnej interpretácii obsahu ručiteľského záväzku odvolacím súdom.

27. Predmetom konania je nárok navrhovateľa na zaplatenie istiny spolu s prislúchajúcimi úrokmi z omeškania, vyplývajúcej zo zmluvy o úvere č. 404 023 1805, uzavretej dňa 15.06.2009 navrhovateľom (pôvodne Sberbank Slovensko, a. s., predtým VOLKSBANK Slovensko, a. s.) so spoločnosťou TOMMY GREEN COMPANY, s.r.o., IČO: 36 826 391 (pôvodne GS - GlassSpecialist Czech & Slovakia, s.r.o.) o poskytnutí kontokorentného úveru vo výške 33.000,-Eur na bežnom účte, s dohodnutou úrokovou sadzbou typu floating vo výške 8,5 % ročne. Za zaplatenie poskytnutého úveru sa zmluvou o ručení č. 404 023 1805 zo dňa 15. 06. 2009 zaručil O.. R. P., ktorý dňa 04.11.2009 zomrel.

28. Súd prvej inštancie vyhodnotil nárok navrhovateľa za dôvodný konštatujúc, že ručiteľský záväzok smrťou ručiteľa nezaniká, ale prechádza na dedičov. Je závislý od existencie hlavného záväzku (t. j. záväzku dlžníka na určité plnenie voči veriteľovi) a trvá, pokiaľ trvá zabezpečený záväzok.

29. Naproti tomu odvolací súd zastal názor, že smrťou ručiteľa ručiteľský záväzok zanikol, keďže zanikol pred splatnosťou zabezpečovaného hlavného záväzku, na základe ktorých záverov rozsudok prvoinštančného súdu zmenil a návrh navrhovateľa zamietol.

30. Dovolaateľ namieta nesprávne právne posúdenie veci v otázke právnych následkov smrti ručiteľa, odvolacím súdom, popierajúce podľa jeho názoru teoretické základy obligačného práva.

31. Dovolaací súd po preskúmaní dovolaní napadnutého rozsudku odvolacieho súdu má za to, že tento otázku zániku ručiteľského záväzku v prípade smrti ručiteľa, vyhodnotil nesprávne.

32. Z obsahu spisu vyplýva, že spoločnosť TOMMY GREEN COMPANYY, s.r.o. (pôvodne GS - GlassSpecialist Czech & Slovakia, s.r.o.), úver poskytnutý navrhovateľom na základe zmluvy o úvere č. 404 023 1805 zo dňa 15.06.2009, vyčerpala. Z obsahu spisu je tiež zrejmé, že za účelom zabezpečenia pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o úvere v znení jej neskorších zmien a doplnení, spolu s príslušenstvom a súčasťami pohľadávky, navrhovateľ dňa 15.06.2009 uzatvoril s O.. R. P., nar. XX.XX.XXXX, zmluvu o ručení, v ktorej ručiteľ vyhlásil, že uspokojí banku v prípade, ak klient zabezpečovanú pohľadávku alebo jej časť riadne a včas nesplní (body 1.2. a 1.4. zmluvy o ručení).

33. Ručiteľ O.. R. P. dňa 04.11.2009 zomrel a dedičstvo po ňom nadobudli odporcovia v 1. až 4. rade, na základe Osvedčenia o dedičstve, sp. zn. 60D/168/2009, Dnot/105/2009, vydaného dňa 26.04.2010 notárkou JUDr. Máriou Cintavou ako súdnou komisárkou, so sídlom v Bratislave.

34. Podľa § 303 Obchodného zákonníka (ďalej len „ObchZ“), kto veriteľovi písomne vyhlási, že ho uspokojí, ak dlžník voči nemu nesplnil určitý záväzok, stáva sa dlžníkovým ručiteľom.

35. Podľa § 311 ods. 1, 2 ObchZ, ručenie zaniká zánikom záväzku, ktorý ručenie zabezpečuje. Ručenie však nezaniká, ak záväzok zanikol pre nemožnosť plnenia dlžníka a záväzok je splniteľný ručiteľom alebo pre zánik právnickej osoby, ktorá je dlžníkom.

36. Podľa § 470 ods. 1, 2 OZ, dedič zodpovedá do výšky ceny nadobudnutého dedičstva za primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa a za poručiťelove dlhy, ktoré na neho prešli poručiťelovou smrťou. Ak je viac dedičov, zodpovedajú za náklady poručiťelovho pohrebu a za dlhy podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudli, k celému dedičstvu.

37. Podľa § 579 ods. 1 OZ, smrťou dlžníka povinnosť nezanikne, ibaže jej obsahom bolo plnenie, ktoré mal osobne vykonať dlžník.

38. Odporcovia v 1. až 4. rade pohľadávku navrhovateľa nespochybnili, spochybnili však jeho tvrdenie, že záväzok ručiteľa jeho smrťou nezanikol, ale prešiel na dedičov. Odporcovia v konaní tvrdili, že smrťou ručiteľa ručiteľský záväzok zanikol, takéto tvrdenie však podľa názoru dovolacieho súdu nemá oporu v zákone.

39. Dovolací súd po preskúmaní veci má za to, že súd prvej inštancie dal jasnú odpoveď na otázku týkajúcu sa povahy ručiteľského záväzku, ktorý vzhľadom na akcesorický charakter ručenia smrťou ručiteľa nezaniká, ale prechádza na dedičov.

40. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom prvoinštančného súdu, že ručiteľský záväzok, ktorý vzniká vyhlásením ručiteľa, že uspokojí veriteľa, ak si dlžník nesplní svoj záväzok voči veriteľovi, trvá, pokiaľ trvá zabezpečený záväzok. Uvedené vyplýva z povahy ručiteľského záväzku, ktorý sa viaže nie na osobu ručiteľa, ale na hlavný záväzok (pohľadávku veriteľa) a kým zabezpečený záväzok trvá, trvá aj ručiteľský záväzok.

41. Dedením zo zákona dochádza k zmene oprávneného alebo povinného subjektu všetkých majetkovoprávných vzťahov okrem tých, ktoré sa svojím charakterom vzťahujú výlučne na osobu poručiteľa (§ 579 ods. 1 OZ). Z princípu univerzálnej sukcesie vyplýva, že na dedičov prechádzajú všetky povinnosti a záväzky poručiteľa, ktoré nezanikli jeho smrťou a nie je pritom rozhodujúce, či záväzok bol v čase smrti poručiteľa splatný alebo nie, rozhodujúce je iba to, či dlh (záväzok) vznikol za života poručiteľa a či ide o záväzok majetkovej alebo osobnej povahy. Ručiteľský záväzok záväzkom majetkovej povahy bezpochyby je.

42. Stotožňujúc sa s argumentom navrhovateľa v dovolaní, že poručiťelovými dlhmi, ktoré v zmysle § 470 OZ prechádzajú na dedičov, nie sú len povinnosti, ktoré sa zakladajú na dôvodoch, ktoré nastali ešte za života poručiteľa, ale aj povinnosti (záväzky), ktoré majú svoj pôvod v právnom úkone, v protiprávnom úkone alebo v inej právnej skutočnosti, z ktorých by mal plniť svojmu veriteľovi samotný poručiteľ, keby tomu nezabránila jeho smrť, aj dovolací súd konštatuje, že okolnosť, kedy na základe

takejto povinnosti vzniklo veriteľovi právo na plnenie, je právne irelevantná a rovnako je právne irelevantné, či sú poručiteľove záväzky a ich rozsah známe dedičom už v čase nadobudnutia dedičstva, alebo vyjdú najavo až neskôr (Rcz 38/2012 civ.).

43. Je preto nesprávny názor odvolacieho súdu, že pokiaľ ku dňu smrti poručiteľa právo alebo povinnosť neexistujú, ich prechod na dedičov možný nie je.

44. Rovnako odporcovia si nesprávne vysvetľujú, že povinnosť ručiteľa splniť záväzok dlžníka je viazaná na splnenie podmienky, že záväzok dlžníka musí byť splatný a dlžník svoj záväzok voči veriteľovi nesplnil, súčasne že záväzok ručiteľa nemôže vzniknúť skôr, ako sa stane splatným záväzok dlžníka voči veriteľovi.

45. V predmetnej veci je nesporné, že záväzok ručiteľa uspokojí pohľadávku navrhovateľa (ak tak neurobí dlžník), ku dňu smrti ručiteľa existoval, rovnako nie je sporné, že nejde o záväzok, ktorý by sa viazal výlučne na osobu ručiteľa.

46. Na základe vyššie uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade, keďže záväzok ručiteľa mal pôvod v právnom úkone, ktorý ručiteľ urobil pred svojou smrťou (riadne ručiteľské vyhlásenie) a odporcovia v 1. až 4. rade dedičstvo po zomrelom neodmietli, ale predmet dedičstva prevzali (vrátane aktív a pasív), prešiel ručiteľský záväzok na odporcov v 1. až 4. rade ako dedičov ručiteľa.

47. V závere dovolací súd konštatuje, že v priebehu dovolacieho konania došlo k zániku pôvodného navrhovateľa, obchodnej spoločnosti Sberbank Slovensko, a.s., IČO: 17 321 123, jej zlúčením (§ 69 ods. 3 ObchZ) s nástupníckou obchodnou spoločnosťou Prima banka Slovensko, a.s., IČO: 31 575 951, a to na základe Zmluvy o zlúčení spísanej vo forme notárskej zápisnice sp. zn. N 310/2017, Nz 17512/2012, NCRI 17884/2017, zo dňa 24.05.2017, z dôvodu ktorého dovolací súd v konaní pokračoval s menovanou spoločnosťou ako právnym nástupcom pôvodnej strany v konaní (§ 64 C. s. p.) bez toho, aby o tom vydal osobitné uznesenie.

48. Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam dovolací súd podľa § 449 ods. 3 C. s. p. zmenil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, a to tak, že označený rozsudok súdu prvej inštancie, ako vecne správny potvrdil.

49. Rozhodnutie o nároku navrhovateľa ako úspešnej strany v konaní na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňoval, nakoľko o ňom rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 438 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 C. s. p.).

50. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.